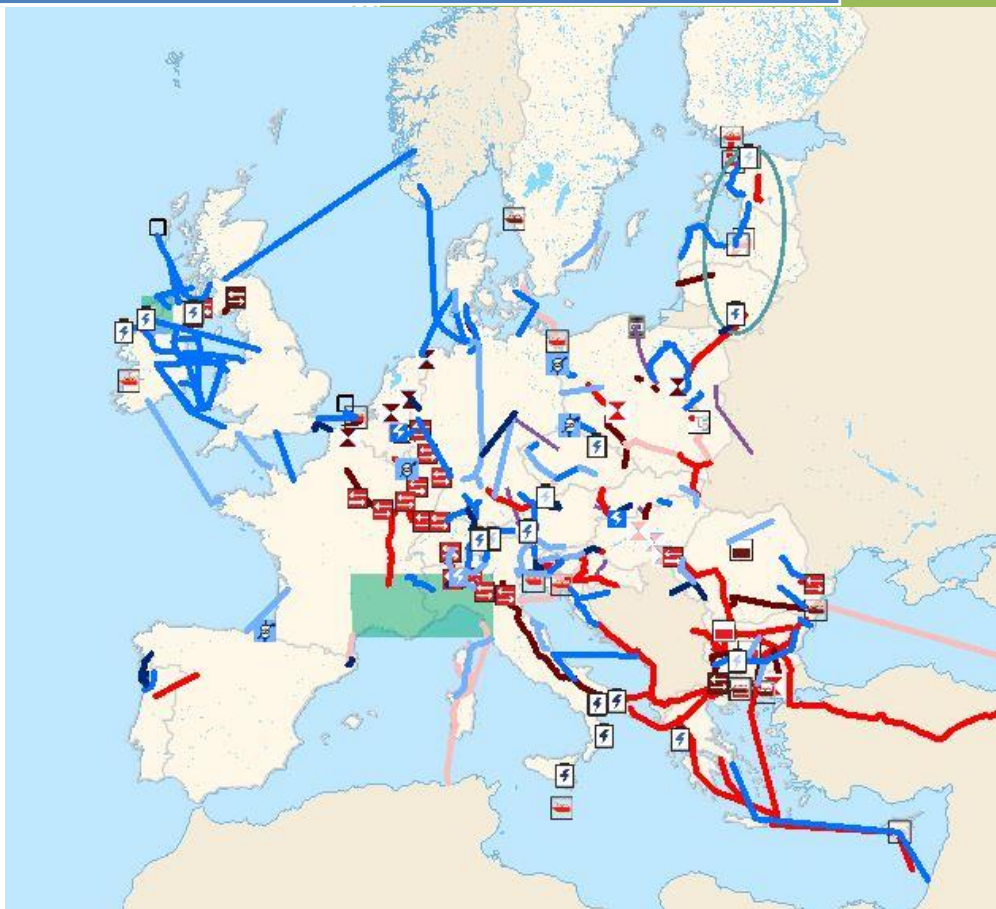

European Network
of Environmental Law Organizations

J&E

Európai Érdekű Projektek

A BirdLife Europe és a European Environmental Bureau által az Európai Érdekű Projektek témájában készített "CONNECTING ENERGY, PROTECTING NATURE - A JOINT BIRDLIFE EUROPE AND EUROPEAN ENVIRONMENTAL BUREAU BRIEFING ON PROTECTING NATURE IN THE DELIVERY OF ENERGY INFRASTRUCTURE PROJECTS OF COMMON INTEREST" kiadvány részlete.

Európai Érdekű Projektek

Európai Érdekű Projektek

horvát, cseh, észt, német, magyar, lengyel, román, szlovák, szlovén, spanyol fordítások

© 2015 Justice and Environment (J&E)

koordinátor elérhetősége: info@justiceandenvironment.org

The preparation of this document received funding from the Central European Initiative. The sole responsibility for the present document lies with the authors and CEI is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.

1. Mi szükség van az Európai Érdekű Projektekre?

Az Európai Bizottság 2010-es becslése szerint az EU-nak 2020-ig 200 milliárd eurót kellene energia infrastrukturális fejlesztésekbe fektetnie. A Bizottság azonban arra is figyelmeztetett, hogy a szükséges befektetések felének megvalósulását veszélyezteteti, hogy a hosszadalmas és nem hatékony engedélyezési eljárások, a lakossági elfogadottság és a meglévő szabályozási rendszerekből és/vagy a pénzügyi keretrendszerekből fakadó nehézségek akadályként jelentkeznek¹.

A vezetékhálózatok fejlesztésénél tapasztalható magas költségek és késedelmek válhatnak a legnagyobb akadályozó tényezővé a fenntartható energiaszolgáltatáshoz szükséges megújuló energia befektetések számára. Az új infrastruktúrák létrehozásának kudarcra az energia biztonságot is fenyegetheti, és ez válhat a fő akadállyá az energiapiacokon a nemzetközi kereskedelem és a verseny megnyitása előtt. A következtetés az, hogy mind a szabályozási, mind a pénzügyi keretek tekintetében változásra van szükség a tagállamokban ahhoz, hogy az EU időben teljesíteni tudja energia és klíma vállalásait.

Az Európai Bizottság a „megfelelő, integrált és megbízható energia hálózatokat” olyanként azonosította, mint amelyek az EU energia politikájának megvalósításához elengedhetetlenek². A kitűzött célok: (i) az ellátásbiztonság biztosítása, (ii) versenyképesség és (iii) fenntarthatóság. Az ilyen jellegű energia hálózatok fejlesztésének elősegítése érdekében került elfogadásra a transz-európai energia hálózatokra vonatkozó iránymutatásokról szóló Rendelet (a TEN-E Rendelet³) 2013-ban. Ez 12 prioritásnak minősülő folyosót (pl. az Északi-tengeri szélerőmű-hálózatot) és területet (pl. az intelligens hálózatokat) határoz meg. Ezek az elektromos áram, a gáz, az olaj és a szén-dioxid szállítását biztosító hálózatok.

2. Az Európai Érdekű Projektek kiválasztása

Az Európai Érdekű Projektek azonosítása a prioritásnak minősülő folyosók és területek végrehajtásának lényegi elemét képezi. Az Európai Érdekű Projektek ugyanis egynél több EU tagállam számára járnak előnyökkel, ezért meg kell, hogy feleljenek számos, a TEN-E Rendeletben lefektetett követelménynek⁴, mint például az energiabiztonsághoz való hozzájárulás. Az Európai Érdekű Projektek kiválasztási folyamata az alábbi lépéseket követi:

1. A projekt kezdeményezői javaslatot terjesztenek a Regionális Csoportok elé; ez utóbbiak a tagállamok, a nemzeti szabályozó hatóságok, az átviteli rendszerüzemeltetők (TSO-k), a Bizottság, az EU Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége (ACER) és az Európai Villamosenergia-átviteli és Rendszerirányítók Szervezetének, valamint a Földgáz Rendszerirányítók Európai Hálózatának (ENTSO-k) képviselőiből állnak.

2. A Regionális Csoportok értékelik a javaslatok megvalósíthatóságát a Rendeletben foglalt kritériumok alapján, azaz az energiabiztonsághoz való hozzájárulás, a piaci integráció és fenntarthatóság, valamint a több, mint egy EU tagállamot érintő előnyök alapján⁵. Az Európai Érdekű Projektek második és azt követő listájára kerüléshez egy javaslatnak már szerepelnie kell a villamos energia és a földgáz részterületekre az Európai Villamosenergia-átviteli és Rendszerirányítók Szervezete vagy a Földgáz Rendszerirányítók Európai Hálózata által készített Tízéves Hálózatfejlesztési Tervekben (TYNDP)⁶. A Csoportok értékelik és rangsorolják a projekteket. Ha a javasolt projektek száma meghaladja a kezelhető mennyiséget, a Bizottságnak joga van a legkisebb pontszámot kapott projektek törlésére.

3. A listáik elkészítésére nézve a Regionális Csoportok számára a TEN-E Rendelet előírja a különböző érdekcsoportokat képviselő szervezetekkel való egyeztetést, beleértve a környezetvédelmi szervezeteket is.

4. Minden Regionális Csoportban van egy döntéshozó szerv (a döntéshozási jog a Csoportban kizárólag a tagállamokat és a Bizottságot illeti meg), amely elfogadja az Európai Érdekű Projektek regionális listáját (tervezett regionális lista).

5. Az Energiaszabályozók Együtműködési Ügynöksége (ACER) véleményt ad a tervezett regionális listára, különös tekintettel a költség-haszon elemzésnek a régió egészében egységes alkalmazására.

6. Az Európai Bizottság elfogadja az Európai Érdekű Projektekről végleges listáját, felhatalmazó szabály formájában.

3. Az Európai Érdekű Projekt státusz előnyei

Azok a projektek, amelyek megkapják az energia infrastruktúra Európai Érdekű Projekt címkét⁷, kiemelt elbírálásban részesülnek az engedélyezés során, illetve a területileg érintett tagállamban a településrendezéskor a legmagasabb kiemelt státuszt kapják. Ennek része egy maximum 3 és fél éves engedélyezési eljárási időtartam és egy egyablakos közigazgatási ügyintézési rendszer, ahol egyetlen hatóság szervezi és koordinálja az engedélyezést. Az Európai Érdekű Projekt státusz elnyerése megalapozza azt, hogy az engedélyezés során a projektet energiapolitikai szempontból távlatilag szükségesnek értékelik. Az Európai Érdekű Projektet emellett közérdekűnek is tartják energiapolitikai szempontból.

Az Európai Érdekű Projekt státusz lehetővé teszi a tagállamoknak azt is, hogy állami támogatást nyújtsanak az EU versenyjog keretein belül, beleértve az EU Strukturális Alapok támogatását is⁸. Az Európai Érdekű Projektek emellett jogosultak az EU társfinanszírozására is⁹ az Európai Hálózatfejlesztési Eszköz (CEF) keretében. Ezen alapok célja, hogy fejlesztési projekteket támogató tanulmányokat finanszírozzanak, illetve olyan fejlesztéseket, amelyeknek pozitív externális hatásai vannak, ám piaci alapon nem megvalósíthatók. A CEF-ben 5,85 milliárd euró elérhető a 2014-2020 időszakban.

A TEN-E Rendelet bevezette azt a kötelezettséget is, hogy a tagállamoknak meg kell fontolniuk az Európai Érdekű Projektekre vonatkozó környezeti hatásvizsgálati eljárások áramvonalasítását. Ezt az egyszerűsítést a természetvédelemre vonatkozó előírások sérelme nélkül kell végrehajtani¹⁰. Az Aarhusi Egyezmény¹¹, valamint az Aarhusi Rendelet¹², továbbá a vonatkozó uniós jog értelmében – a szektorban a lakossági elfogadás terén tapasztalható kihívások létének elismeréséből kiindulva – a Rendelet további kívánalmakat fogalmaz meg az átláthatóság és a közösségi részvétel terén¹³.

További információkért látogassa meg a J&E honlapját és keresse az Európai Érdekű Projektek anyagait¹⁴.

HIVATKOZÁSOK

1

Az „Energiainfrastruktúra-beruházási igények és hiányosságok” című bizottsági szolgálati munkadokumentumot a Bizottság készítette a Tanács felkérésére 2011. február 4-én az energiainfrastruktúra-beruházási igényekről és hiányosságokról.

2

COM(2010) 677/4: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Energiainfrastruktúra-prioritások 2020-ig és azt követően – Az integrált európai energiahálózat programterve.

3

Az Európai Parlament és a Tanács 347/2013/EU Rendelete (2013. április 17.) a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról és az 1364/2006/EK határozat hatályon kívül helyezéséről, valamint a 713/2009/EK, a 714/2009/EK és a 715/2009/EK rendelet módosításáról.

4

TEN-E Rendelet 4. cikk.

5

TEN-E Rendelet 4. cikk és IV. Melléklet.

6

A nem kötelező erejű, EU szintű Tízéves Hálózatfejlesztési Terveknek a villamos energia és a földgáz szektorokra való elkészítését az Európai Parlament és a Tanács 714/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről és az 1228/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről 8. cikke és az Európai Parlament és a Tanács 715/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről és az 1775/2005/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről teszi kötelezővé.

7

TEN-E Rendelet 7. cikk.

8

Európai Bizottság (2012) Connecting Europe Facility. Investing in Europe's Growth 2014 – 2020. http://ec.europa.eu/bepa/pdf/cef_brochure.pdf.

9

TEN-E Rendelet 14. cikk.

10

TEN-E Rendelet 34 preambulum bekezdés, 8(3) cikk és 10(6) cikk.

11

A környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, Aarhusban, 1998. június 25-én elfogadott ENSZ EGB Egyezmény (Aarhusi Egyezmény).

12

Az Európai Parlament és a Tanács 1367/2006/EK rendelete (2006. szeptember 6.) a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló Aarhusi Egyezmény rendelkezéseinek a közösségi intézményekre és szervekre való alkalmazásáról.

13

Lásd pl. 30 preambulum bekezdés, 4(4), 9 és 18 cikkek, III.1(5) Melléklet és VI. Melléklet.

14

<http://www.justiceandenvironment.org/publications/>

Ez a leírás a BirdLife Europe és a European Environmental Bureau által az Európai Érdekű Projektek témájában készített “CONNECTING ENERGY, PROTECTING NATURE - A JOINT BIRDLIFE EUROPE AND EUROPEAN ENVIRONMENTAL BUREAU BRIEFING ON PROTECTING NATURE IN THE DELIVERY OF ENERGY INFRASTRUCTURE PROJECTS OF COMMON INTEREST” kiadvány részlete. A szerzők és a szervezetek az eredeti kiadványért felelősek, és nem vállalnak felelősséget a fordításokért vagy bármely kapcsolódó anyagért. A teljes kiadvány az alábbi [link](#) megnyitásával érhető el.

Connecting energy, protecting nature

© 2014 BirdLife Europe és European Environmental Bureau (EEB)

szerzők: Ivan Scrase, Martina Mlinaric és Suzie Lukacova

szerező elérhetősége: ivan.scrase@rspb.org.uk